

BERDİ KERBABAYEV'İN “ÖTEN GÜNLER” ROMANINDA TÜRKMEN TOPLUMUNA YÖNELİK SOSYOLOJİK BİR ÇÖZÜMLEME

Ahmet GÖKÇİMEN

Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü,
Erzurum / Türkiye

Anahtar Kelimeler: Berdi Kerbabayev, Öten Günler, Türkmen Toplumu, Sosyolojik Çözümleme.

ÖZET

Berdi Kerbabayev (1984-1974), sosyalist dönem Türkmen edebiyatında nazım ve nesir türlerinde eserler kaleme alan önemli isimlerden biridir. O; şiir, hikâye, inceleme ve roman türlerinde birçok eser verir ve eserlerinden bazıları yaşadığı dönem için ilk numuneler kabul edilir. Örneğin yazar, 1940'ta “Aygıtlı Edim” adlı yapıtıyla ilk sosyalist gerçekçi eseri, 1974'te “Öten Günler” ile de ilk otobiyografik romanı vücuda getirmiştir. Öten Günler, yazarın yaşlılık devrinde kaleme aldığı bir eseri olmasının yanı sıra son romanı ve yapıtıdır. Bu eserde Kerbabayev, doğumu 1894'ten diğer bir deyişle çocukluğundan 1924 yılına kadar yaşadığı devri konu edinir. 1894-1924 yılları arasında yazarın başından geçen hadiseler (mesela doğduğu coğrafya, ailesi ve eğitimi) ve tanık olduğu vakalar, ustaca bir anlatımla başkahraman Mırat üzerinden aktarılır. Öten Günler, 1884-1924 yılları arasında özellikle eğitim, bozulan dinî müesseseler, siyasal yapı ve toplumda yaşanan kültürel değişimi beyan eden bir edebî vesikadır. Bu incelemede, Kerbabayev'in gözünden Öten Günler romanında verilen Türkmen halkına ait bilgiler, sosyolojik olarak 1. Kültürel Yapı, 2. Dinsel Yapı, 3. Ekonomik Yapı ve 4. Siyasal Yapı başlıkları altında incelenmiş, büyük değişimlerin yaşandığı devre ayna tutan ve çağın tanığı eserin toplumsal arka planı ortaya konmuştur.